

"Galip esmâ ve sıfâtın zılâinde giden velâyetlerin derecâtı bu kısımdan ileri gelir." ifadesini, isim ve sıfatların çoğunun gölgesinde, anlamında mı; galip olan isimlerin ve sıfatların gölgesinde, anlamında mı anlayacağız?

İnsanın aleminde hangi isim ya da sıfat baskın ve galipse, velayetin derece ve mertebeleri ona göre şekillenir; sair isim ve sıfatlara hakkı ve layığı ile yer bulamaz. Bir isim o şahsın alemini zapt eder, diğer isimler nazarında ya nakıs kalır ya da gizlenir.

İbn-i Arabî'nin **Vahid, Vacid** isimlerinde derinleşip sair isimleri layığı ile muhafaza edemediği gibi, bir kısım velayet yolcuları da hayatında galip ve baskın ismin tesirine girip, bütün isimleri azami ve dengeli bir şekilde vücut aynasında yansıtamamışlardır.

Ama veraset-i Nübüvvet mesleği olan velayet-i Ahmadiye'de bütün isimler azami bir mertebe ve dengede, azami bir tecelli ile tezahür etmişler. Her bir isim ve sıfat en üst makamdan ve en üst perdeden tecelli ederek, tam manası ile Hazreti Peygamber (asm)'in mücella ruh aynasında tam ve kusursuz yansımıştır. Bu mana tasavvuf mesleği olan sair velayet yollarında görülüyor. Onlarda bir veya birkaç ismin galibiyeti olduğu için, diğer isimler kendilerine tam yer bulamıyor, ya sönük kalıyor veya gizleniyor.

Biz, her iki ifade arasında bir fark göremiyoruz.

"Birincisi: Âyine-i kalbe uzanan bir nisbet-i Rabbâniye ile bir tezahürdür ki, herkes istidadına ve tayy-ı merâtipte seyr ü sülûküne, esmâ ve sıfâtın tecelliyâtına nisbeten cüz'î ve küllî o Şems-i Ezelînin nuruna ve sohbetine ve münâcâtına mazhariyeti var. Galip esmâ ve sıfâtın zılâinde giden velâyetlerin derecâtı bu kısımdan ileri gelir."(1)

Bu birinci kısım, tasavvuf mesleğinde gidip de bütün isimleri azami bir makam ve mertebede görüp gösteremeyen velayet mesleklerine bakıyor.

"İkincisi: İnsanın câmiyeti ve şecere-i kâinatın en münevver meyvesi olduğundan, bütün kâinatta cilveleri tezahür eden Esmâ-i

Hüsnâyı birden âyine-i ruhunda gösterebilmesi cihetiyle, Cenâb-ı Hak, tecellî-i zâtıyla ve Esmâ-i Hüsnânın âzamî mertebede nev-i insanın mânen en âzam bir ferdine tecellî-i âzam tezahür eder ki, bu tezahür ve tecellî, Mirac-ı Ahmedî (a.s.m.) sırrıdır ki, onun velâyeti, risaletine mebde olur."(2)

Bu ikinci meslek ise, veraset-i Nübüvvet olan velayet-i Ahmediye mesleğidir ki, bütün isim ve sıfatları azami derece ve dengede mahiyet aynasında görülüp gösteriliyor. Tabi bu mesleğin de kendi içinde çok makam ve dereceleri vardır. Lakin bu derece ve makamlar mesleğin darlığı ve eksikliğinden dolayı değil, bu meslekte giden şahısların kabiliyet ve mahiyetlerinden dolayıdır.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Otuz Birinci Söz.](#)

(2) bk. [age.](#)